

La Nació

Setmanari adherit a la Unió Catalanista

Redacció i Administració: Canuda, 14, pral.

Derivacions nacionalistes

DE tota actuació nacionalista ha de derivar-se'n, sempre, una afirmació de llibertat que denoti quina és la magnanimitat que el nacionalisme conté, i manifesti, a més, quin és el fi que tot moviment nacionalista ha de perseguir. Ha d'ésser així, perquè ja és hora de desfer l'equívoc que, aplomadament, ha caigut damunt el nacionalisme, fent semblar, en el cas de la nostra terra, per exemple, que si unes aspiracions nacionalistes, a Catalunya, es manifestaven, era degut a la circumstància de que l'Estat no es comportés amb els catalans d'una faïçó més benefactora, més descentralitzadora que no pas en l'actualitat.

D'aquí, de la manca de llibertat per tal de poguer fer ús, els catalans, d'alguns dels nostres atributs col·lectius, s'ha volgut, per part d'algú, fer arrencar els motius que ocasionaven l'existència d'un nacionalisme ben propi i ben definit. S'ha volgut suposar que si la nostra terra gaudís d'un prudencial règim autònom, quedaria vençuda i anul·lada tota aspiració que s'encaminés a fer esdevenir factible un règim d'amplia i absoluta llibertat... Desfem aquesta erronia apreciació, excessivament simplista, i afirmem, una vegada més, que el cas nacionalista català, igual que altres casos nacionalistes d'altres indrets de la terra, és un cas de llibertat que solament amb l'aconseguint de la llibertat pot ésser vençut.

Si el nacionalisme fos fruit d'una egoista concepció i obeís, només, a la necessitat d'assolir perfeccions momentànies i subjectes als particulars, als raquítics interessos d'uns pobles o estaments determinats, fóra, el nacionalisme, una petita idealitat més de les moltes que, mancades de tota generositat, van predicant-se per tal que assolixin i vegin regonegut llur triomf que solament pot representar el triomf d'unes determinades conveniències ben útils per als que de les actuacions nacionals i socials dels pobles n'han fet un jòc d'estira i aflixa, afavoridor de tota mena de privilegis d'aquells homes que, a la societat, en actuar-hi, en formar-ne part, ja es creuen amb més drets que altres homes pertanyents als estaments populars i posseïdors d'una gran fè—fè d'il·luminat—en les virtualitats lliberadores de les grans, de les generoses idees.

Les eixutes concepcions que informen el contingut de tota llei d'idees conservadores i aburgesades estan proscries del nacionalisme, perquè el nacionalisme solament benefactorament per als pobles pot actuar i solament benefactorament, també, en l'avenc, en l'enfortiment espiritual dels pobles pot influir. Les egoistes conveniències, les passatgeres circumstàncies, les anorreadores accions, el nacionalisme, que és ideal modern, que és ideal lliberador, ha de rebutjar-les.

Les actuacions nacionalistes han de manifestar-se, sempre, amarades d'anhels deslliuradors i han d'obeir, a tothora, a desinteressats mòbils que en empenyer avant la constitució social dels pobles realitzen l'acompliment de la missió que els ideals perfeccionadors, dins la societat, tenen assignada.

Fer la col·lectiva afirmació d'inacabables llibertats és el fi del nacionalisme; reclamar i afirmar l'existència de sempre noves llibertats és el fi dels homes nacionalistes. Heu's-aquí, doncs, com el nacionalisme, llibertador dels nuclis humans que constitueixen els pobles, ha d'anar reclamant i fent esdevenir bellíssimes realitats totes aquelles lliberacions de caràcter individual que propugnin per tal d'aferrar-se dins el conjunt de les col·lectivitats ja lliberades.

La manifestació del nacionalisme en l'interior dels pobles naturals on aquella manifestació hi és feta, no pot obeir, de cap manera, a la rigorositat o benignitat del règim estatal que es vegin obligats a haver de soportar. I no hi pot obeir, perquè el nacionalisme, avui—cal anar-ho repetint—, és idealitat deslliuradora, en tan alt grau, que ha quedat incorporat, definitivament, tot llur contingut social, a les aspiracions que la consciència de la humanitat reclama, per tal de lograr que els homes i els pobles visquin d'acord amb els sentiments de germanor i de justícia que han d'ésser la norma dels nous temps socials que totjust comencen a obrir-se.

L'afirmació de llibertat que el nacionalisme, constantment, té de deixar feta, ha d'ésser fermament inesborrable. Que les nostres actuacions es desenrotllin amb enteresa, que es prescindin de la bona o dolenta acció estatal que els poders dominadors portin a terme i les derivacions nacionalistes no seràn res més que indestructibles afirmacions de llibertat.

Caritats embrutidores

PROCURAR i preocupar-se uns homes pel benestar d'uns altres homes és una tasca lloabilíssima que demostra l'amor al proïsme que senten els que amb els desvalguts, amb els que pateixen, pensen. Però si l'amor al proïsme d'uns determinats homes sorgeix d'una faïçó morbosa i perjudicial per a l'esperit d'uns altres homes, val més que aquell amor no es manifesti i resti reclòs en el mateix lloc on aquell fals amor s'ha produït...

Això hem pensat ara i altres vegades que hem vist anunciar, com a festes de beneficència, espectacles grollers, incults i immorals... Si hem d'acceptar — que és molt dubtós — com a bon sistema per a remeiar desventures el procediment de fer caritat, confessem que arbitrar cabals pel mitjà — per exemple — de les curses de braus, és una forma poc recomanable, puix a pesar de ser un negoci que, pel que es veu, deixa un marge de beneficis metàl·lics ben quantiosos, també deixa un ròc de perjudicis morals damunt dels homes que a les curses de braus assisteixen, que no es veu compensat pas pel producte que d'una plaça de braus i destinat a un fi benèfic pugui sortir-ne. Si tots els homes que se senten caritatius se'n sentissin d'una faïço espontània i desinteressada, volem creure que no hi hauria lloc a que, en la nostra vida ciutadana, en la nostra vida nacional, hi haguessin homes que, per a realitzar accions afirmatives de l'amor al proïsme que diuen sentir, tinguessin necessitat d'organitzar cap mena d'espectacle violat i llampant i immoral...

Per imposició de la moda —potser— han quedat establertes a la nostra ciutat una sèrie d'aquestes festes carrinclones que només donen lluïment a unes quantes damiseles i uns quants donzells de la nomenada bona societat. Una infinitat de festes que s'han creat i altres que se'n van ideant han servit a Barcelona i a altres ciutats de fora la nostra terra també per a deixar estatut un sistema de caritat que ens plau menys encare que altres sistemes de fer caritat que podríem dir-ne... clàssics.

És una farsa i un escarni revestir la caritat amb oripells de comediant, com també és una vergonya que la caritat hagi d'emparar-

se en certs caus de baixesa... Això és indigne del nostre poble; això els nostres costums nacionals no ho toleren. Calia que ideessin aquests trucs caritatius els estaments burgesos i aristocràtics per tal que — externament, però — pogués semblar que el nostre poble sigui tan poc noble, tan poc humà, tan cruel, que, amb el pretext de socórrer socials malhaurances, ha d'estrugar llurs sentits amb la contemplació d'actes brutalment sensuals i perversos de tota delicada sensibilitat.

Acabem de llegir que s'organitza una festa, de les que embruteixen l'esperit popular, a profit d'una institució d'aquestes que fan almoïna als pobres... Una vegada més, el poble, la part de poble que no la considerem nostra, perquè nosaltres el poble el concebim enlairant-se i no pas embrutint-se, assistirà a la festa, s'ubriagarà de nociu entusiasme... i haurà contribuït, sense donar-se'n compte, a eixugar (?) llàgrimes... En tant, els organitzadors de la festa, que, segurament, no deuràn considerar-se gent del poble, perquè seràn elements nomenats aristòcrates, hauràn contribuït, amb l'esforç i la inconsciència dels altres, al sosteniment d'uns pocs homes, vells o joves, que la infelicitat ha reclòs en un asil d'aquests que esperen els resultats de les funcions benèfiques per a sortir, per uns quants dies, de la misèria i l'escassetat en que desentrotllen la seva tasca, tasca que, per altra banda, els estaments enriquits consideren santa i necessària.

Oh poble! Tan mateix és ben fatal la teva sort. Si vols ésser fort i recobrar la teva personalitat, dèus emmirallar-te en tu mateix. Vulguis tenir consciència i amb consciència vulguis obrar; allunya't d'aquesta allau d'éssers migrats que, anc que gent d'opulència, tenen l'esperit mesquí i l'ànima embrutida. Perfecciona, sempre, les teves actuacions i rebutja tota mena d'embrutiments; pensa que, en l'esdevenidor, has d'ésser l'àrbitre del món!...

CUGAT GUILERA

Unió Catalanista

Secció Oficial

SECRETARIA de Propaganda. — Aquesta secretaria convoca a reunió ordinària de la Comissió Permanent de Propaganda per avui, a les deu de la vetlla, a l'hostatge de la Unió, per a tractar dels assumptes que són anotats a l'avís circulat als senyors presidents de les entitats adherides, la importància dels quals fa esperar l'assistència amb puntualitat de tots els individus que formen els Consells Directius de les mateixes.

La Junta Permanent de la Unió, en sessió extraordinària, del dia 7 del corrent, acordà que el seu digne president dongui una conferència pública, a la major brugeta possible, en un teatre públic de Barcelona, per a expandir les nostres idealitats i expressar el parer de la Unió Catalanista en el moments actuals. En breu es publicaran detalls.

Els moviments nacionalistes

Les aspiracions jugoslaves

En l'Assamblea jugoslava sud-americana, que ja varem ressenyar en un dels nostres pasats números, el Dr. Mice, representant, a l'Assamblea, del Comité Central Jugoslau, de Londres, hi pronuncià el notable parlament que transcrivim, historiejant les causes de l'esclavitud dels eslaus i fixant : : : : clarament les seves aspiracions nacionalistes : : : :

Declaració nacionalista

LA mort de l'arxiduc Francesc Ferràn a Sarajevo no ha tingut, per a l'Austria, altre objectiu que el de trobar el pretext per a atacar a la Sèrbia. L'Austria ha degut efectuar aquest atac per a obrir el camí al Drang nach Osten und Suden, cap a Salònica, Constantinoble, Bagdad, l'Egipte i la Índia.

Els serbis, croates i eslovens formen un poble jugoslau que s'extén des de Trigur fins al Vardar i des de les planes de l'Hongria meridional cap al llarg de l'Adriàtic. Al nostre poble, durant segles, li ha estat confiada la tasca de deturar la invasió dels pobles conqueridors i ha defensat l'Europa de les invasions turques. Avui dia, al nostre poble li ha estat confiada la missió de barrar el camí al Drang nach Osten.

L'Europa, avui, solament es defensa i exigeix llibertat; la llibertat és el dret de l'Europa, dret tant dels grans com dels petits pobles.

Nosaltres, els jugoslaus, que durant segles hem lluitat per la nostra llibertat i per la dels altres, exigim de l'Europa la nostra llibertat i la nostra unificació per tal d'ésser una sola nació, així com som un sol poble, d'una mateixa sang, d'un mateix idioma.

La guerra actual i els jugoslaus

Les nacions de la Triple Entente han imprès en els seus penons el principi de les nacionalitats; en aquest principi radica la força dels al·liats, radiquen la justícia i la veritat. Vetaquí, doncs, perquè nosaltres els jugoslaus estem amb tota l'ànima i de tot cor al costat dels al·liats; per aquest principi, nosaltres ens sublevem, per aquest principi, morim i, en principi, ressorgim.

Nosaltres, jugoslaus, que som de dotze a tretze mil·lions, no tenim Estat propi, ni tenim llibertat ni disfrutem de la unificació nacional, però no hem nascut esclaus ni estem condemnats a planye'ns eternament en l'esclavitud.

Els errors històrics

Una fracció del nostre poble, els germans serbis, en lluites sagnants amb els turcs, abandonats a la propia sort per la ingrata Europa, perderen la seva llibertat en el camp de Kosovo, l'any 1389; fou delmat l'exèrcit serbi i mort el seu rei Lazar.

Nosaltres, els croates, per nostre propia voluntat, ens acollírem a la dinastia dels Habsburg; no ens ha vençut l'Austria amb la seva

espasa, sinó que nosaltres, per la nostra dissort, en 1527, elegírem, per a rei, a Ferràn d'Austria.

Nosaltres, sota la dinastia dels Habsburg, caiguérem en més gran desgracia, sofrírem un despotisme més gran que el que sofríren els nostres germans serbis sota el domini turc. La tirania austriaca ens ha dut a tal extrem, que tant els nostres avantpassats com nosaltres, encare, avui, lamentem haver caigut sota el seu poder en lloc del turc. Un poema nacional nostre ho deia:

*es buscarà pels camins als turcs,
però els turcs ja no hi seràn...*

A principi del segle XIX, els nostres germans serbis començaren a trencar les cadenes que els lligaven a l'esclavitud turca. Desplegaren la bandera de la llibertat i feren ressorgir la petita Sèrbia, aquesta heròica nació admirada de tota l'Europa.

Nosaltres, els croates, estem sotmesos a la potent dominació austriaca i a la superbia de la raça magiar. Nosaltres hem estat considerats com un poble inferior i condemnats a ésser eternament esclaus i cecs instruments de les ambicions austro-magiar. Durant segles, i especialment durant les darreres èpoques, aquest Estat tirà s'ha valgut de tots els mitjans i de totes les maldats per a aniquilar als jugoslaus.

La monarquia dels Habsburg

És la monarquia dels Habsburg qui enviava vers l'Europa les tropes croates en defensa del tron i la corona, mentre a la Croàcia empleava tropes alemanyes per a perseguir al nostre poble i ultratjar les nostres famílies.

És la que ha violat les nostres lleis; que no ha dubtat en falsificar-les; que ens ha arrabacat la Constitució.

És la que arruinà econòmicament els nostres territoris i la que, després de pendre'ns tot el que pogué, ha pretès, també, pendre'ns l'honor.

És aquella en la qual solament hi ha vida per a l'eslau que té ànima per a vendre's la seva dignitat; que té cor per a servir d'espia i traïdor dels seus germans.

És la que ordenava als seus diplomàtics i ministres la falsificació d'actes i documents; la que comprava falsos testimonis per tal de dur a la força als nostres patriotes, com pogué comprovar-se, fa pocs anys, en el procés Friedjung.

És la que preté, pel mitjà de la guerra,

castigar els assassinats que no sabé evitar, mentre ella mateixa no vacil·la en recórrer als mateixos mitjans, per tal d'aconseguir el fi proposat.

És aquella en la qual, durant els darrers temps, la nostra joventut i els nostres prohoms han estat destinats únicament a anar al banc dels acusats i a la presó; és la que, en l'actual guerra, abans que de tota altra cosa, es preoccupa d'aixecar les forques destinades al nostre poble, siguin homes, siguin dones; és la que ha tret del terror patri milers de famílies per a reemplaçar-les per alemanys i magiars.

És la única nació, de les que intervénen en l'actual guerra, que no ha convocat el Parlament ni ha pogut fer-ho, perquè ha empresonat els nostres diputats.

És, la monarquia dels Habsburg, de la qual digué, ja fa cinquanta anys, el gran Gladstone, que era l'àliga negra que estripava les entranyes de l'Europa. Amb aquesta au sinistra, amb aquesta monarquia, és amb la que volem acabar. A aquesta nació, que ha pretès matar-nos, volem matar-la, i, damunt la seva tomba, aixecar la nostra llibertat.

La fe en l'esdevenidor

En el nostre poble es manté viva la idea del dia en que aconseguirà trencar les cadenes de l'esclavitud; el nostre poble viu de l'esperança de veure arribar el dia que li durà llibertat i unificació. Aquesta fe cega en el nostre ressorgiment nacional li ha estat inculcada a través de les seves cançons, i trasmesa de llavis a llavis, de generació en generació.

En les guerres bàlcaniques, que victoriosament ha sostingut la petita i heròica Serbia, el nostre poble hi ha presentit l'aurora de la seva llibertat. Al triomf de les armes serbies, en els Balkans, s'hi ha afegit el triomf del renaixement de la consciència jugoslava. Ens hem adonat que s'apropava el moment en que la Serbia brandaria l'espasa i desplegaria la bandera de la llibertat, sota els plecs de la qual s'hi uniria tot el poble jugoslau.

La pèrfida Àustria ha volgut amb aquesta guerra esborrar de la faç de la terra a la petita Serbia, per a matar-nos per sempre tota esperança de llibertat, per a matar-nos tota la fe en la realització de l'ideal jugoslau.

El sacrifici de la Serbia

La petita Serbia compleix amb l'abnegació més gran la humanitària missió de lluitar per la llibertat. Tot l'exèrcit serbi, vells, dones, infants, tots ells, lluiten, ara, i donen la seva sang per la llibertat del nostre poble.

Durant l'any prop-passat, l'Àustria ha ofert dugues vegades la pau a la Serbia, però la Serbia l'ha rebutjat perquè no vol depositar la lluita fins a obtenir la llibertat per a tot el poble jugoslau.

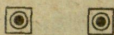
En aquests moments, quan la Serbia viu els més anguniosos dies; quan el territori patri és invadit per l'enemic, tots els jugoslaus, i en especial nosaltres, que tenim la desgràcia de pertànyer a la monarquia austro-hongaresa, tenim necessitat i deure de dir a tota l'Europa i a tot el món, que nosaltres estem al costat de la Serbia, incommovibles, amb tota l'ànima i

de tot cor, i que el destí de la Serbia és el nostre destí.

Aspiració suprema

Aquests nostres sofriments, desigs i aspiracions, no li és permès manifestar-los al nostre poble, a l'Àustria-Hongria. Allí hi ha les forques i les presons que han fet emmudir al poble nostre, però nosaltres, que ens hem vist obligats per les persecucions i les misèries a emigrar de la nostra patria cap a un món desconegut, nosaltres que tenim la sort de trobar-nos en aquestes terres lliures on les autoritats austriàques no tenen poder per impedir-nos manifestar la veritat, nosaltres, fills de les nostres desventurades terres, nosaltres que som, quasi tots, fills de la nostra bella i, ara, pobre Dalmàcia, nosaltres tenim el dret i el deure de declarar oberta i visiblement que volem deslligar-nos del jou austriac, que hem trencat per a sempre els llaços que ens unien amb la monarquia austro-hongaresa, que no regoneixem ni la seva autoritat ni els seus representants.

Nosaltres volem, sobre tot, unificar-nos, amb els nostres germans serbis, en una nació única, lliure i independent.

LA MANCOMUNITAT

Errors regionalistes

O la Mancomunitat vetlla preferentment per l'espiritualitat de Catalunya o morirà. No fou creada sols per a procurar una major amplitud a la satisfacció de les nostres necessitats materials; hi ha l'escola, hi ha l'idioma i tot quant és la Catalunya ideal, que es troba mancat d'apoi, i la Mancomunitat no pot abandonar-ho. No és pas que pretenguem que la Mancomunitat es converteixi —com per a algú ja ho és— en una menjadora esplèndida; aquest és un mal del qual es veu que els és difícil lliurar-se'n els partits polítics.

La Mancomunitat, el seu Consell, ha dirigit al President del Consell de Ministres una exposició, demanant la oficialitat de la Llengua catalana; no discutim l'exposició, parlem del fet concret i diguem, amb tota sinceritat, que l'emprestít de l'any passat i la petició d'ara són dues fites magnífiques de la Mancomunitat Catalana. L'oficialitat de l'idioma presuposa el regoneixement de la personalitat de un poble, i no pot tenir altre ideal la Mancomunitat, tot laborant per la Catalunya mate-

rial, que el del regoneixement de la personalitat de Catalunya.

La petició d'ara és una qüestió previa; si la sobirania del nostre idioma no és regoneguda, majors dificultats trobarem per a l'expansió de la nostra cultura. Ni les biblioteques que es volen crear —potser un xic presumptuoses— ni les escoles que es volen construir tindran gran transcendència sense una previa acció viril en pro de l'idioma.

Però la Mancomunitat ha sofert un error crasiíssim: àvids els regionalistes de copiar la llista civil, s'han trobat en el cas d'haver de crear institucions d'alta cultura, abandonant, quasi, la instrucció pública popular, perquè ha resultat que, a la burocràcia regionalista, tots són savis que no poden descendir fins al poble, perquè la llur alta intel·ligència no pot malversar-se en una acció popular, per més civil que sigui... Hem convingut tots sempre en la capital necessitat de nacionalitzar la primera ensenyança, de fer escoles catalanes, i ha estat aquesta, precisament, la tasca que la Mancomunitat ha deixat abandonada. Què n'hem de fer d'uns *Quaderns d'Estudi*, fets per als mestres, però que no llegeixen ni els interessats?... La mania de la notorietat fa cometre molts errors i fa malversar moltes energies i molts cabals, i quan es diu que es labora per la reconstitució espiritual d'un poble, cal obrar amb molta prudència, pensant, només, en el bé col·lectiu i no en satisfer vanitats de partit i la fam dels que, a despeses d'una acció política, volen viure...

La ferma actuació que, per a l'assoliment del desvetllar nacional del nostre poble, cal, imposa una gran cura. Hi ha que anar de dret a les efectivitats precises, malgrat que aqueixes donin menor satisfacció a vanitats polítiques; hi han les necessitats imperioses de la vida espiritual del poble, que resten poc menys que abandonades; els nostres infants no tenen escola on aprendre seguint els normals preceptes de la pedagogia, i els pares es veuen obligats a portar llurs fills a escoles no catalanes, que, a més d'ésser deficientíssimes, desvien la consciència de les criatures... Les nostres classes populars estan orfes de cultura, doncs han estat educades en escoles sense mètode, desproveïdes dels elements indispensables per a esdevenir fructíferes. I són aquests estaments, no-res-menys, els que no poden restar abandonats per l'organisme representatiu de la personalitat de Catalunya.

Malgrat que realitzades per un partit polític a nosaltres oposat, no hem deixat de regoneixer mai les belles efectivitats; però tenim dret a dir que cal pensar més en la Patria que no en el partit, que cal pensar en el poble, que és, a la fi, la víctima de tots els desacerts, més que en satisfer aspiracions utilitàries, que són les que malogren tota obra positiva. La Mancomunitat no ha de caure en el favoritisme polític; tots sabem que avui és més una cosa nominal que no pas efectiva la Mancomunitat de Catalunya; s'han de conseguir, encare, les delegacions, que sols s'obtin-dràn mitjançant l'esforç del poble, esforç amb el qual no podria comptar-se de voler considerar la Mancomunitat Catalana com a obra d'un determinat partit polític.

R. FOIX

S. CARBONELL I PUIG

COMISSIONS :: REPRESENTACIONS

:: ADMINISTRACIÓ DE FINQUES ::

CABLE: SUBUR APARTAT DE CORREUS: 226

:: SANTIAGO DE CUBA ::

PER ABATRE L'IMPERIALISME

Els voluntaris catalans a França

Bé serà — abans de passar endavant per a descriure els fets gloriosos de Maig, Juny i Setembre — que donem algunes noves més de la manera com estava organitzada la legió estrangera, a la qual s'hi havien assimilat els batallons que formaven els voluntaris catalans, polonesos, txecs, espanyols i de més nacionalitats ja esmentades. Segurament, degut a la feina extraordinària que plana damunt del Ministeri de la Guerra de França, no ha pogut atendre a tots els estrangers que lluiten per la llibertat del món, per la llibertat de la mateixa França invadida; ni ha pogut complir satisfactoriament els desigs dels homes que de faïç generosa donaren i donen la sang i la vida per a retornar la llibertat a Bèlgica, Serbia, Polònia, Lituània i altres nacions, petites o grans, però que són nuclis ètnics ben formats, de constituir batallons, amb el nom i emblema de llurs patries respectives, com ha fet amb els italians, a petició dels descendents de l'heròic Garibaldi. Nosaltres, que no tenim patricis de nom universal, com aquells, que puguin demanar-ho, tenim, en canvi, diputats, al Parlament francès, que són de la raça nostra, que parlen com nosaltres, i que han rebut l'encomanda, a l'ésser diputats, de gent catalana del migdia de França, i que, per tant, són diputats de la nostra gent que es bat a les trinxeres i que sab morir per ells, no solament per la França, sinó que mor, o sofreix, cantant alegrement, *per la Catalunya de França*, pels nostres estimadíssims germans de raça, per aquells que ens donaren un Jofre de Rià, com ara tenen i donen un Joffre de Rivesaltes; per aquells que Catalunya vessà la sang de molts milers de fills seus, a les vores dels estanys de Salces, per a deturar la invasió i salvar a Perpinyà, en èpoques llunyanes, més no oblidades. Sobre tot, doncs, demanem an en Brouse, el catalaníssim diputat pels Pirineus Orientals, i als seus companys de Diputació; a l'honorable i estimat compatrici nostre en Pams, el qual està destinat a ocupar elevats llocs a la República; a Monsenyor el Bisbe de Perpinyà, en Carselade del Pont, el bisbe català; al nostre amic Horace Chauvet, qui ara està batent-se al front de batalla; al notable periodista i ciutadà il·lustre M. Escarguel, qui està a la seva trinxera de *L'Independent*, de Perpinyà; als amics estimats nostres en Grandó, en Delpont, en Frahcis i de més, que escriuen a *Revista Catalana* i a *Muntanyes Regalades*, a tots, els demanem que ells, que són representants dels nostres voluntaris, sol·licitin del Ministre de la Guerra, en Roques, que té sang catalana, i del Generalíssim de tots els exèrcits de la França, en Joffre, català de soca i arrel, que tots els catalans alistats per la durada de la guerra contra l'imperialisme siguin formats en batallons de legió catalana; i si alguns no poden completar-se que els ajuntin amb els polonesos, amb els quals ja han arribat a agermanar-se: així evitarien el contacte amb gent d'altres nacionalitats no gaire agradoses i excitarien l'esperit de còs; si ara són valents

i saben morir heròicament, aleshores, guiats per la senyera de la patria i amb el nom sagrat de Catalunya als llavis, esdevindrien homes, de voluntat i sentiments sublims, que se sobrepujarien a sí mateixos en la tasca a fer... Tant els que continúen essent catalans d'ençà com els que s'han fet ciutadans francesos per ésser catalans d'enllà, tot ho demanen als homes del Migdia, que són ben nostres també, com nosaltres ben d'ells: ja que nosaltres els ho hem provat, desitjariem que ells, que tanques proves d'amor també ens donen, hi afegissin, amb tal motiu, aquesta més, encare. I aquí, com a mostra, els enviem un fragment d'una de les cartes del voluntari Jaume Pou, un home d'esperit despert, un obrer català, a

qui ara se li ha descobert un gust literari ben esquisit, que, per primera volta, escriu català, i solament perquè s'expressa en l'idioma seu, escriu coses plenes de delicadesa i sentiment, ensems que virils, enèrgiques: ell ens diu: «Fa quatre dies, he rebut el dret de naturalització francesa, i no he perdut, en el canvi, cap dret a ésser català. Jo no sóc un renegat, sinó un fill de Catalunya, que la meua sang es catalana i la meua parla també; i el dia de demà, si la terra on sóc nat ha menester de la vida meua, per a donar-li tot el que ella es mereix, jo estic disposat a complir el deure meu, com a català, abans que tot. Jo sóc francès de nom i de fet, emperò és per a la Catalunya el cor i l'existència que em perteneixen, perquè jo estimo la Catalunya de França, on s'hi parla català, i on diuen, com digué el Dant: «Ver-gonya eterna per aquells que, menyspreuant llur idioma, alaben el dels altres!» Estimo la Catalunya tota com s'estima la terra on s'ha vist la llum primera: jo vaig d'un recó de la Catalunya meua a un altre de la mateixa patria. Sóc català i vui ser-ho, sempre, sempre!» Els amics nostres poden fer ús de la paraula. I ara seguirem amb una carta d'un literat incògnit, en el món de les lletres; és una se-

lectíssima epístola d'un cronista de la guerra a qui els nostres lectors coneixen ja, i al qual segurament ja estimen: en Josep Xercavins: «Quan començà la guerra, a més del 1.er i del 2.^{on} Regiments de la Legió, composts d'antics legionaris, entre els quals hi havia ja alguns catalans, se formaren una vintena de batallons de voluntaris, per la durada de la guerra, que foren nomenats de la manera que segueix: 1.er Regiment de Marxa del 1.er Regiment Estranger — compost de vells legionaris —; el 2.^{on} Regiment de Marxa del 1.er Estranger — del qual jo formava part, i que fou el que entrà en foc després del 1.er de Marxa —; el 3.er de Marxa del 1.er Estranger — que quedà bastant temps al camp atrinxerat de París, i a últims de Desembre del 1914 se n'anà a les trinxeres de la Regió d'Amiens —; el 4.^{rt} Regiment de Marxa — que fou constituït amb la Legió dels Garibaldins i que al Janer del 1915 emprengué l'atac de l'Argonne; el 1.er Regiment de Marxa del 2.^{on} Regiment Estranger; i, a més, hi havien molts Batallons del 2.^{on} Regiment Estranger, composts d'allistats, tots com a voluntaris, per la durada de la guerra. Fins a la vetlla del 9 de Maig, cada Regiment tenia un sector senyalat a defensar, i no estiguérem mai plegats. La vetlla d'aquest dia, doncs, per a completar el Regiment nostre, vingueren molts voluntaris que perteneixien a altres Regiments. Després del 9 de Maig, han unit tots els batallons, i, actualment, no formen més que un Regiment, puix, degut, sobre tot, a la manca d'oficials que estessin acostumats a la Legió, enviaren tots els voluntaris de països aliats als Regiments francesos. Nosaltres no entràrem mai en combat junts amb els del 2.^{on} Regiment Estranger... Ara diré els noms dels superiors jeràrquics de la nostra unitat: en primer lloc, el colonel Pain, que fou nomenat general de Brigada i morí en l'atac del 9 de Maig, per haver-se col·locat al davant de tot en l'acció; després, el lloc-tinent colonel Cott, qui fou ferit en el mateix dia, i el 16 de Juny ja tornava a ésser al foc; el comandant del nostre Batalló, Noiret, qui també morí el 9 de Maig: aqueixos tres superiors eren uns pares veritables per a nosaltres: venien a parlar-nos sempre que es presentava la oportunitat de fer-ho i ens consentien tot allò que no era contra la disciplina. El capità de la meua Companyia, al principi de la campanya, fou un tal Lovy, i ens deixà pel Marc, per comanar un Batalló. Qui el reemplaçà fou un que s'apel·lava D'Omson, ferit i desaparegut igualment el 9 de Maig. A la meua secció teníem un tinent alsacià, nomenat Studer, el qual fou ferit aiximateix el 9 de Maig; i ara em sembla que és a Salònica. Tots aquests oficials són els que directament tenia jo que tractar, i m'eren ben coneguts. Coneixia altres oficials, com el comandant del Batalló B. apel·lat Müller, també alsacià, qui seguí el camí dels seus avis, no volent servir l'Alemanya; era un xic cridaire, però bò com un troç de pa: quan estavem de repòs o ens trobavem en marxa, ell era qui ens feia riure

a tots, soldats, i oficials també; més quan hi havia el servei en joc, no era pas ell el darrer en fer el que devia. La primera vegada que els alemanys ens engegaren els gasos asfixiants — per cert sense fer-nos gaire mal — ell deia, tapant-se el nas i la boca com podia, car aleshores no estavem proveïts, encare, d'aparells immunitzadors per a l'asfixia: *Ça put le boche*. I, per a comble d'ironia, ho deia després d'haver donat compliment satisfactori a una de les més humanes necessitats del còs... Si la memòria no m'enganya, erem al mes de Janer i ens trobavem al lloc conegut pel nom de Le Moulin de Sillery, a l'esquerra de La Marquise. Pocs dies després, els alemanys ens obsequiaren amb bombes de gasos asfixiants, abans de fer-ne present a la Bèlgica; però com les trinxeres nostres eren bon xic separades, els gasos maleïts no feren gairebé cap efecte. Una mica de mal de cap i fer-nos plorar els ulls, i quan els prussians ens atacaren, a les quatre de la tarda, no pogueren pas arribar a les nostres trinxeres, de bon troç... No voldria equivocar-me, més crec que fou el 27 de Janer, el dia de la festa natalícia del Kaiser Guillem II, que la Companyia nostra es trobava de repòs, al canal de La Marne, i, a corre-cuita, tinguérem d'anar al punt dit Le Haricot, al costat del Bois des Zouaves, per a donar un cop de mà al Batalló B. Fou, al cap d'avall, una tarde menys de repòs, anc que no pas perduda del tot per a la causa... Teníem un Major polonès jueu, que era el metge del nostre Batalló, nomenat Hufnager, qui fou ferit, també el 9 de Maig, mentre curava els ferits damunt del camp de batalla; actualment, està al *Depôt* també; i, havent tingut el pulmó foradat per una bala, no pot fer campanya i atén els malalts de la Companyia. Hem de recordar amb simpatia el comandant Rapp, l'instructor dels voluntaris que formaven part del 1.er Regiment Estranger: és un home excel·lent, té un fill mort a la guerra, i ara, ell, se troba al *Depôt* del 1.er Regiment. Com a persona estimadíssima i que era afable en extrem amb els voluntaris catalans, als quals tractava amb cortesia esquisida, era el capità Sauvalle, de la Companyia 3 D, qui, abans de la guerra, estava a Barcelona; manava una companyia que prengué part activíssima en la batalla del 9 de Maig: segons diu ell mateix, els seus homes eren uns veritables herois: el que sofriren ho diu ben clar: de 250, ne quedaren 17 sense rebre cap ferida. El capità Sauvalle, ara, és a l'Estat Major. Hi havia un company d'armes, sempre rialler, l'ajudant Prats, de Perpinyà, d'uns 26 anys, el qual diuen que si morí també el 9 de Maig... Anc que sigui només un record, devem dedicar-los, fent aquí particular esment del capità de Champigny, del comandant Major doctor Casteret, un tolosenc que tenia una gran alegria quan curava un català; del tinent Bonafont, que es trobava al costat d'en Ferrés-Costa en l'atac a la baioneta de la Costa 140; del tinent Ech, ferit aleshores per un obús; dels metges Boix i Pujols, que a Eprenay curaren els nostres ferits, tot parlant-los català. Encare n'hi havien i n'hi han més, que no podem nomenar-los, perquè estan manant-los; però amb la seguretat que els voluntaris catalans se'ls estimen com a pares i per ells donarien la vida, essent els herois de fets de guerra que anirà desgranant poc a poc, per a honor i alabança dels homes generosos, abnegats, que lluiten per la llibertat somniada...

ARNAU DE VILANOVA

Pels homes que lluiten per la llibertat del món

La guerra d'ara, per la immensa magnitud que posseeix i l'estrema transcendència que per als destins de tots els pobles indefectiblement ha de tenir, no permet ni consent que ningú, ni pobles ni homes, pugui restar indiferent i contemplar llur desenrotlle d'una faïç passiva, estòica. El neutralisme amb que revesteixen llurs sentiments alguns homes de la nostra terra, àdhuc molts que es diuen nacionalistes, no té raó d'ésser. I no la té aquesta raó, perquè ben clarament s'ha demostrat quins són els sentiments de que estan posseïts els bàndols combatents.

Els homes nacionalistes catalans, que vol dir els homes de la nostra terra aimants de la llibertat de tots els pobles, no han d'avenir-se ni conformar-se, jamai, amb cap mena de tirania, i han d'abominar tot quant representi predominí de tendències esclavitzadores damunt la vida i l'organització nacional dels pobles. L'esperit despòtic dels imperis negadors de tota mena de llibertats, deu allunyar-se de la consciència humana. No volem hegemonies d'homes ni de nacions; no volem tiranies individuals ni col·lectives; no hi han d'haver castes d'homes ni de pobles... I és que, al món, sols té raó d'ésser l'esperit lliberador i justicier que informa el contingut de les humanes idealitats qual manifestació, en la vida universal, és determinada per l'anhel de gaudir, amplament, d'un nou estat social que es caracteritzi pel graciós espandiment de tota mena de virtuts lliberatrius.

En acabar-se la guerra d'Europa, tan cruent i monstruosa, l'estructura social del món haurà de percebre'n, forçosament, la influència de l'esperit lliberador que n'ha de sortir victoriós i serà allavors que els pobles, que els homes que no s'hauran preocupat, durant les hores de carnatge, per l'espiritualitat política i social en lluita no tindran dret a veure instaurades en llurs internes i particulars organitzacions cap dels benefets i noves modalitats que hauran d'ésser adaptades al nou règim dels nuclis socials que hagin tingut consciència i clara visió de tot quant, la lluita d'ara, representa per a l'esdevenidor del món.

A pesar, però, d'haver-se manifestat en la nostra terra, encare que amb poc braó, el mateix esperit neutralista que en altres terres de l'Estat tan intensament s'ha manifestat, Catalunya ha volgut demostrar que la neutralització del nostre sentiment, davant la paorosa tragèdia, no el podem acceptar, i per això ha estat possible l'afirmació de la nostra existència col·lectiva,

MIGRANYA

DOLORS NEURALGICS

FEBRES, Etc.

SE CUREN AMB

KALMINE

En venda: Centre Productes Farmacèutics del Dr. Andreu, J. Uriach i Cia.

J. SEGALÀ

Al detall: En totes les farmàcies
CAPSES D'UN CATXET: 35 cènts.

feta, en els mateixos camps de batalla, pels voluntaris catalans que lluiten sota l'enseny de la França antimilitarista i avorridora dels despotismes imperialistes, anorreadors dels drets i les llibertats dels homes. Els catalans, que tenim representació de la nostra patria a la guerra, estimulats pels germans nostres que tan heroïcament compleixen llur deure, hem de saber mantenir ben viva la nostra regoneixença vers ells. La subscripció per als voluntaris catalans de la guerra d'Europa segueix oberta... Catalans: recordeu-vos de l'acció profundament afirmativa que aquells germans nostres van portant a terme.

**

A la llista de donatius en metàl·lic que venim publicant en aquestes planes, poden afegir-s'hi els que segueixen:

Suma anterior	434,25
BARCELONA	
Carles Villalta	1,00
Ramón Peicay i Colomer	0,50
Ricard Admetlla	1,00
Josep Serra	15,00
Lluís Pons	1,00
Comissió organitzadora del sopar en honor de la França	44,00
ARENYS DE MAR	
Agustí Pujades	1,00
Antoni Llevat	1,00
MONTCLAR DE BERGA	
Martí Tauler i Pruneda	1,00
P. R. i B.	0,25
BADALONA	
J. Monés	1,00
J. Costa	0,50
J. C. i A.	0,50
REUS	
Agustí Gil i Massó	2,50
TOTAL	504,50

**

Estant preparant, per a dintre breus dies, una expedició de « paquets d'apadrinament » per als voluntaris catalans de la França, preguem a tots aquells dels nostres amics que vulguin fer-nos donatius en espècies — no líquides — que tinguin a bé fer-les arribar a les nostres mans a la major breuguetat per tal de poder ésser incloses en la propera expedició que tenim a punt.

Agraïrem el donatiu de llibres catalans, que siguin nous, així com també mocadors i roba interior d'estiu.

**

El voluntari català F. Muñoz ens escriu una carta de la qual n'extreiem els principals paràgrafs que creiem seràn llegits amb joia per tots els nostres amics. Heu-se'ls aquí:

« Amb l'assassinat d'en Granados, s'ens ha aparegut a nosaltres, voluntaris de Catalunya, la visió de la Patria llunyana, plorant, endolada, la perduda d'un dels més eminents dels seus fills.

« A nosaltres, que la iniqua acció fonamental ens ha revoltat, ens pertoca, més que a ningú, dir a la Patria, que eixugui les seves llàgrimes, que redreci, ben alt, son noble front i que pensi que, sota els plecs de la bandera francesa, símbol de llibertat, hi ha un nombrós estol de catalans que, en fer ofrena de llurs vides a la França, ho feren obeïnt, només, a l'impuls del gran amor que per la llibertat i la justícia han sentit sempre.

« Contra els barbres menyspreuadors dels Drets dels pobles i dels homes, nosaltres, arrogantment, ens hem redreçat. Avui, més que mai, estimem la nostra patria Catalunya i admirem el valor d'aquells algomàvers, que tan amunt plantaren el penó de les quatre barres. Nosaltres no en protestem de l'acte brutal que ha fet que en Granados rendís tribut a la mort, perquè no en sabem de protestar passivament. En els camps de batalla ens trobarem, a no trigar gaire, amb els que emparen aquelles monstruositats... Ja el complirem, catalans, el nostre deure, ja se'n adonaràn els germànics imperialistes de l'acció dels fills de la terra on nasqué l'Enric Granados!... »

AL VOL

La rebel·lió d'Irlanda

A mesura que els temps avancen, les rebel·lions per la força són més anacròniques i menys bons resultats donen. La violència va desapareixent, i, avui, és més possible una gran guerra, com l'actual, que no pas una rebel·lió triomfant, precisament perquè la guerra és promoguda per homes i societats d'espiritualitat estacionaria, si no retrogradant, mentre que les rebel·lions són impulsades per individualitats i col·lectivitats futuristes, i com l'espiritualitat progressiva és enemiga de la força i la violència, tot naturalment, les revolucions es fan renovant l'espiritualitat i no imposant el dret el més fort.

Per això la desgraciada rebel·lió irlandesa ha estat vençuda tot just iniciada. Cal que el món en prengui experiència d'aquell desastre, perquè, si no és per principis de sociologia ultramoderns, sia per l'ensenyança dels fets, que els homes orientin amb fermesa llur actuació social. No solament s'ha d'ésser enemic de la violència de la guerra: s'ha de combatre també l'acció de la violència en les actuacions liberatrius. Cal deslliurar els homes i les organitzacions humanes fent evolucionar la humanitat, no determinant dolor i destruint vides.

A la rebel·lió irlandesa, a més, hi ha concorregut un element que per força havia de fer-la fracassar tràgicament. Aqueix element és el d'haver pretès dificultar l'acció dels que, en aquesta guerra, lluiten per la llibertat del món. La guerra europea té transcendència per a la solució dels problemes espirituals i socials que els nous temps han plantejat al món, i, mentre a milions els homes lluiten i moren pels ideals respectius, és un error grossíssim, és pur deliri, plantejar una greu acció, de lliberació d'un poble, encare que pugui sortir-ne força perjudicada la llibertat del món, l'evolució de la humanitat.

Els moviments nacionalistes posseeixen tots el denominador comú nacionalisme, que és l'aspiració col·lectiva de major acció normalitzadora i de més perfecció ètica; han d'haver cura, però, en evitar les desnaturalitzacions que altres modalitats d'acció humana poden infiltrar-hi, i que cerquen confondre-s'hi, precisament per la òptima modalitat del nacionalisme.

Una part del nacionalisme irlandès ha caigut en la rebel·lió deplorable, que acaba de termenar, només que per desnaturalització, car el nacionalisme pur, no és oposat, sinó promotor de l'avenç de la humanitat, i, tal com ha anat aqueixa sublevació, no hauria pas, el seu triomf, ajudat els deslliuraments individuals i socials que apar la guerra europea plantejarà.

Els aliats, i amb ells Anglaterra, afirmen defensar la Justícia, la bondat i l'avenç del món; Anglaterra, a Christian Dewet, sublevat a l'Àfrica del Sur, vençut amb les armes a les mans i en plena lluita, es limita a condemnar-lo a uns pocs anys de presó, i ja fa temps que n'està indultat; si Anglaterra segueix aqueixa norma de poble modern i renovador, no castigaria amb crueltat els rebels de la Irlanda. El que cura més que res les sublevacions, és la generositat, la bondat, que és la raó de la vera fortalesa.

Que no se n'oblidi Anglaterra!

L'Englantina

Als Jocs Florals d'enguany, no s'ha concedit L'Englantina. Ja fa anys que el premi de Patria no s'adjudica, i si es concedeix qualche vegada, molt poques, evidentment es premien composicions que, en veritat ha de dir-se, en res mostren

que hagin estat inspirades en el que vol significar el lema Patria.

Mantes vegades he oït els vells lluitadors dels Jocs Florals parlar d'aqueixa insistència en no poder adjudicar aqueix premi ordinari, i, com és natural, els versaires de les passades gèneres es planyen que, segons ells, ara no hi hagi poetes amb inspiració i patriotisme per a cantar la Patria. Oh aquells temps! diuen; els poetes d'aquestes gèneres són mancats de patriotisme, són artífexs de la Poesia, i no poetes abrandats per la inspiració, són poetes de la decadència... Estàn errats. De poetes, ara com abans, n'hi han de bons, de mitjans i de dolents; més ben dit, només n'hi han de bons i de dolents, perquè els poetes mitjans no són poetes, són poetes dolents; i si s'ha de dir ben clara la veritat, tot afirmant que als primers temps del nostre renaixement hi hagué poetes admirables, s'ha de dir que, a mesura que ens allunyem de les primeres èpoques del renaixement català, el nombre de poetes bons augmenta. Augmenta el nombre dels bons poetes, augmenta la perfecció del llenguatge, és més el lèxic, hi ha més finor als esperits, i el concepte de Patria s'engrandeix, s'humanitza, i esdevé, cada cop més, la Patria, no una evocació de grandeses mortes, sinó un bateig de vida democràtica, civil i civilitzada d'ara. I com els nostres poetes d'ara viuen la vida que passa i llur consciència és actualista i futurista, més preterita, no poden cantar la Patria viva i la Patria que vindrà, perquè la poesia canta fantasiant i canviant els valors psicològics, i la Patria d'ara i la Patria que vindrà han d'ésser fruit de la civilització que exigeix realitats de la vida que no poden ésser expressades més que en la magna prosa que canta la veritat, i no en els enganys megalomànics de la poesia, que són expressió d'espiritualitats cruels que no senten el dolor dels homes, si amb aqueix dolor aconseguen les falses i delirants grandeses de la força, no les grandeses amoroses de la democràcia.

Per això no s'adjudica el premi de L'Englantina. Perquè el concepte actual de Patria és més humà; perquè la Patria som tots els catalans, i no sentim la Patria, si tots els catalans no ens estimem força, i no sabem que la Patria és bona per a tots els catalans en la mateixa mida. I això no ho saben cantar els poetes, perquè expressa massa sentiment, massa vida, que només pot dir el llenguatge natural de la prosa. La poesia no pot tant: només expressa arbitrarismes espirituals, no veritats de vida sana.

El que s'hauria d'estatuir és que L'Englantina pogués ésser oferta a treballs literaris en prosa, i ben segur que es podria adjudicar.

Ara, els premis *Fè i Amor* — ja s'entén que em refereix a l'Amor poètic — que es continui exigint que sien adjudicats a composicions en vers.

Quedem, doncs, que no es premia L'Englantina perquè no hi hagi poetes; no es premia perquè hi ha a Catalunya un concepte més humà i més digne de la Patria.

Pels homes que lluiten per la llibertat del món

Per a contribuir a la subscripció oberta a profit dels voluntaris catalans, s'ha editat una

POSTAL AL·LEGÒRICA

Val 10 cèntims

Se ven a la nostra Administració

El cas Domènech i Montaner

TOTS els que coneixen a en Domènech i Montaner, saben abastament que és un intrigant i etern mal parlador dels altres. Quan la Unió Catalanista, als seus primers temps, triomfava per les seves doctrines i semblava predestinada a fer implantar ben-tost la idealitat catalana, a en Domènech i Montaner se li acudí que en Polavieja, de retorn del seu afer triomfal de Filipines on feu fusellar a en Rizal, podia ésser dedicat a la política, qual propòsit portà a la mateixa Unió Catalanista, que, com era natural, li refusà en absolut, doncs solament penses desequilibrades o aprofitades de les males arts de la política el podien acceptar com protector o emparador d'una idealitat nacionalista pel sol i únic fet d'ésser-ho.

En Domènech, però, entusiasmat, segons deia, amb aquell home, deixà als de la Unió, junt amb altres, formant un agrupament polític que acabà per ésser la Lliga Regionalista on formà molts anys i on el feren Diputat i fins el proclamaren «la gloria més llegendària», dient, tots, acatar el programa polític d'en Polavieja.

Que no van errar els homes que restaren en la Unió Catalanista, ho prova l'eloqüentísim fet de no haver-se portat res a la pràctica, ni tantsols intentat, i que en Domènech i Montaner no serví més que de truc per als que després han seguit nomenant-se regionalistes, amb els que anà molts anys.

Es veu, però, que ara hi deu haver renyit amb els regionalistes, i així com quan anava amb ells escrivia tot sovint articles en *La Veu*, mancant a les més rudimentaries regles de la bona criança, insultant als homes de la Unió Catalanista perquè combatien la seva política amorfinadora del nacionalisme, ara, ja fa un temps, es dedica, no a combatre als regionalistes — que no sabem si hi tindria dret, car amb ells ha compartit en tota llei de trapaceries polítiques — sinó a delatar al poder central institucions catalanes.

Aquesta acció, que té un adequat qualificatiu per tots els catalans, no podia passar ignorada per la Junta Permanent de la U.C., que té el deure de vetllar pel bon comportament dels seus homes, i tenint present que el caràcter d'ex-president li conferia un dret a en Domènech i Montaner — al que mai ha renunciat — acordà suspendre-li aquest dret fins al Consell General, al qual, en Domènech i Montaner, hi serà convidat perquè es defensí i acusi si creu que ho pot fer.

Més en Domènech, en lloc de pretendre justificar la seva acció, convençut, segurament, que no podria fer-ho, ha acudit al procediment de l'insult personal, dient del doctor Martí i Julià coses que sab són una mentida en absolut.

No sabrem mai comprendre la catalanitat d'un home que per demanar li paguin unes pessetes que diu li deuen a la Diputació, en lloc de combatre, en tot cas, la mala administració, vagi a Madrid a delatar a un Ministre centralista que en les escoles que sostenen la Diputació i la Mancomunitat s'hi ensenya en català.

Qui el vulgui un home així, que se'l quedi. Nosaltres no el volem.

GUAITA

LA política espanyola és, ara, en plena activitat; uns i altres, dretes i esquerres, els que manen i els que volen manar, se reuneixen a diari preparant la seva acció a seguir, pronunciant discursos que són veritables panaceas els uns, i anunciant actituds irreductibles els demés.

Si repassàvem, emprò, diaris, d'èpoques semblants, trobaríem que també aleshores els que feien de governants prometien resoldre favorablement tots els problemes pendents, i veuríem com les oposicions amenaçaven amb una acció fermissima, pronosticant una immediata caiguda del Govern. Veuríem com la farsa és la norma de conducta de tots els agrupaments polítics que intervenen en el parlamentarisme espanyol, i com les més terribles amenaces se transformen en col·laboracions més o menys encobertes; veuríem com molts homes que passen per sincers han falsejat una i mil vegades la doctrina per ells predicada.

Tanta farsa la té el poble ben merecuda, car ell se creu amb dret a abstenir-se d'intervenir, pretextant diverses causes. I el poble, que vol tenir el dret indiscutible de la fiscalització, no pot desentendre's de tota actuació civil, defensant els seus interessos en tots els ordres de la vida.

Però el poble aquí es de bona pasta i ni tant sols se fixarà que el mateix passa amb les Corts espanyoles, obertes que tancades. Quan eren tancades no es van preocupar de res; quan foren obertes no res varen resoldre; quan han tornat a ésser tancades no res han fet; i quan ara tornaran a ésser obertes no res tampoc resoldran, fóra d'uns quants discursos més o menys eloqüents.

Quan s'apropen eleccions, pla bé que tots preveuen aconeximents transcendents, però en la pràctica l'únic transcendental és que els donguin l'acta, que una volta la tenen sols procuren fer-se amb les simpaties dels capitosts de la política, sense recordar-se més de tot quant prometeren als electors.

I el poble, enganyat, sense adonarse'n, somnia, creu i espera...—F.

Els conflictes socials

L'ART TEXTIL

S'HA solucionat el conflicte de la fàbrica Rebés, acceptant el patró, novament, la treballadora despatxada. Per això, tal com avançarem en el nostre passat número, l'anunci de vaga general de l'art textil, que havia d'ésser conseqüència immediata de l'actitud que adoptés la casa Rebés, ha quedat, per ara, sense efecte.

D'altra part, entre els elements de l'art textil, i especialment dels del Sindicat d'Aprestadors i Cilindres, se treballa activament en l'organització regional del ram, duent-se el bon propòsit d'unificar les condicions de treball a tota Catalunya, fent desaparèixer les ignominioses tarifes i jornades que, encara avui, regeixen en molts llocs de fóra.

ELS VIDRERS

No han donat cap resultat, en el sentit de solucionar el conflicte pendent ja fa quatre mesos, les gestions que s'entaularen la passada setmana entre vaguistes i fabricants.

Tot se reduí a unes bases d'arranjament presentades pels patrons, que foren refusades resoltament en l'assemblea que celebraren els vaguistes per a discutir-les.

Les bases se concretaven així:

1.ª Protestar públicament de l'atentat contra el fabricant de Vilella.

2.ª Augment d'un 6 per 100 sobre l'import total de la plaça.

Amb motiu de la celebració de la dita assemblea, els reunits ratificaren la seva confiança als Comitès de vaga.

ELS BOTERS

Segueix encara sense solucionar el conflicte en que es troben part dels obrers d'aquest ram, els que treballaven als tallers on no ha estat acceptat l'augment del 15 per 100 sobre les tarifes de jornals i preu fet antigues.

El dimarts passat, a la nit, se celebrà una reunió al local del Sindicat, Carders, 12.

No cal dir que persisteixen els boters en llur optimisme i en la fè en la victòria.

Nosaltres no dubtem que veuràn realitzades llurs aspiracions, tan justes, puix mentre el cost del viure ha augmentat en un 50 per 100, els boters, que treballaven amb les tarifes mateixes de deu o onze anys endarrera, ara es limiten a demanar un augment del 15 per 100.

Aquest augment encara és discutit per alguns patrons d'aquells sistemàticament intransigents.

Confiem, però, poder donar aviat la nova de la seva victòria.

ELS CARRILAIRES DEL NORT

La poderosa Companyia carrilera del Nort, no volent pendre en consideració la demanda de millores que li presentaren els empleats, feu que aquests se reunissin, en Congrés, a Valladolid, el passat dissabte, dia 6, per a acabar amb la Companyia amb l'acceptació de les reformes demanades.

Per a honorar la memòria del malaguanyat jove escriptor català

PERE FERRÈS-COSTA

demà, diumenge, dia 14, a les quatre de la tarda, tindrà lloc en el local de la societat «La Vicentina», de Sant Vicens dels Horts, una

SESSIÓ NECROLÒGICA

en la qual i pendran part el següents elements

PAU MODOLELL I SANS.—JOSEP CASTANYER M. GRAS VILA.—AMBROSI CARRION.—MANEL FONDEVILA.—R. VILARÓ I GUILLEMÍ.—J. SOLÉ I PLÀ.—VÍCTOR MORA.—F. PINEDA I VERDAGUER.—J. SANS I QUINTANA.—J. VIVES I BORRELL.—M. SERRA I MORET

A més, seran llegits treballs d'en A. BUSQUETS I PUNSET, E. GIRBAL JAUME, APELES MESTRES, IGONASI IGLESIAS, ÀNGEL GUIMERÀ, D. MARTÍ I JULIÀ i altres

La comitiva de Barcelona, sortirà, a les 2'07 de la tarda, de la Plaça de Catalunya i a les 2'25 de l'Estació de la Riera de Magoria. Hora de retorn: a les 8 del vespre.

des o amb la declaració de la vaga a totes les seccions de la xarxa.

Fins aquí, res més normal i legal que el que han fet els carrilaires de la Companyia del Nort. Però aquesta, temerosa per l'actitud decidida dels seus empleats, ha intentat pertorbar l'ordre i la serenitat amb que es desenrotllava la qüestió realitzant actes de veritable coacció, que mai, i menys en els temps difícils d'ara, poden passar sense la més viva protesta de l'opinió pública, perquè aquestes coaccions tenen la virtut d'exaltar els ànims dels homes més prudents i més carregats de raó.

Un d'aquests actes de coacció és la publicació, per la Companyia, de la circular n.º 7, per la qual concedeix un doble sòu als seus empleats. És a dir, que, a la petició de reformes, de totes les quals només una se refereix a augment de salari, essent de caràcter moral i de dignificació les altres, respon la Companyia prenent dividir els seus operaris concedint-los una paga doble. Res, però, ha conseguit amb aquesta circular, ja que, al Congrés de Valladolid, els carrilaires, rebutjant, amb un gest digníssim, l'almoïna que se'ls donava... Un altre acte de coacció, i aquest ha tingut la virtut de fer més forta la fermesa dels que l'han sofert, ha consistit en denegar el permís de llicència al delegat que la secció Barcelona-Nort havia designat per a representar-la al Congrés, a Valladolid. Ha dit la Companyia que no concedia la llicència per exigències del servei, i el mateix dia se'n concedien vint dies a un altre empleat, sabent-se, a més, que a la Inspecció principal hi havien disponibles tres o quatre empleats suplents, tots de la mateixa especialitat del que li fou denegada la llicència.

En un principi, aquesta darrera resolució semblava que pertorbaria el curs de la qüestió, perquè, davant de la dificultat de no poder enviar delegats a Valladolid, es digué si se sospendria el Congrés i fou en moments d'incertitud i de dubte que a la secció Barcelona-Nort se reberen noves encoratjaments: el Congrés reunit acordava declarar la vaga, en nom de 21.000 carrilaires associats; els delegats miners, marins i la resta dels carrilaires de la península secundarien el moviment; els de la Companyia del Nort, reunits en número d'alguns milers en miting monstre a Valladolid, acordaren rebutjar la circular n.º 7, considerant-la una befa. Immediatament, obeint ordres telegràfiques, la secció Barcelona-Nord, telegrafia a la Direcció rebutjant la misèria circular n.º 7, en nom dels 1.800 associats seus. Un altre telegrama fou adreçat al Ministre de Foment, insistint en les demandes presentades i declarant-se si no s'hi accedia, disposats a anar a la vaga.

La qüestió, al moment de tancar la nostra edició, està al lloc que deixem apuntat. Ahir, divendres, al vespre, la secció Barcelona-Nord, havia de reunir-se en Assemblea extraordinària al local del «Globo» per a pendre acords definitius i senyalar l'actitud de la secció, que per les impressions que nosaltres hem recollit podem afirmar que seran de conformitat amb les acordades pel congrés del dia 6.

Abans de cloure aquestes ratlles hem d'afegir per la importància que tenen pel conflicte dels carrilaires del Nort, que el passat dijous es reuniren en assemblea els de la Secció Catalana de M. Z. A. en qual acte després de laboriosa deliberació s'acordà que les seccions presentin a la seva organització superior immediata, que és el Sindicat de M. Z. A. unes noves bases, que aquest les porti a discussió d'un Congrés nacional a celebrar i que després siguin presentades a la Companyia amb el mateix caràcter que ara ho han fet a la seva els carrilaires del Nort. En mig de gros entusiasme s'acordà també prestar solidaritat als companys del Nort, arribant amb ella si era precis fins a la vaga.

Acció Catalanista

El passat dissabte, dia 6, tingué lloc el miting nacionalista que havia organitzat el Centre Republicà Català «Sang Nova».

Ocupà la presidència el representant de la Junta Permanent de la Unió Catalanista, en Manuel Serra i Moret.

El nostre company Roig i Trius, fa ús de la paraula en nom de LA NACIÓ.

Comença exposant la transcendència que enclouen aquests actes d'afirmació nacionalista en els actuals moments, que són de fonda crisi per a les nacions.

Funda grans esperances en la guerra actual, de la qual veurem, com a conseqüència, sorgir el triomf de la ideologia nacionalista.

Nosaltres hem d'afirmar el nacionalisme; nosaltres hem de dir que ens devem tots a la humanitat, i cap de les glories o tristesses que planen sobre els homes ens han de passar desapercebudes.

És necessari, doncs, que els que ens diem nacionalistes no tinguem ni un sol instant de treva en el nostre actuar... i serà així com farem triomfar el món i farem triomfar Catalunya.

El representant de la Unió Catalanista, que presideix, llegeix un comunicat d'en Raspall i Inglès, en el qual excusa la seva assistència a l'acte per trobar-se fora de Barcelona.

En substitució d'en Raspall, parla en Pineda i Verdguer.

Advoca, aquest, perquè el nacionalisme català iniciï una intensa campanya d'apostolat, que és, arreu, la base del triomf i del floreixement dels ideals.

Afirma que no han fracassat ni el socialisme ni la Internacional; car si alguna responsabilitat volem recabar, serà aquesta per a la religió catòlica, que, després de vint segles de predicar humanisme, no ha pogut ofegar la guerra.

Per la joventut Nacionalista de Catalunya, usa de la paraula en Rossell i Vilà.

Fa una revisió de l'estat actual del moviment nacionalista català i afirma que la ideologia de la Unió Catalanista representa el dret de l'individu i el dret de la col·lectivitat; és la concepció més pura del nacionalisme, perquè defensa els drets dels homes en l'aspecte individual i col·lectiu.

Recomana serenitat en l'acció reivindicadora del nostre poble, dient que, abans que tot, hem de ser europeus, hem de ser homes del món, homes de llibertat, per a fer-nos dignes de la lliberació de Catalunya.

En Ramón Durán parla en nom i representació del Casal Nacionalista Sagrerenc.

Diu que la patria nostra, a la qual devem tots l'idioma, el sentiment i la faicó de viure, per a la íntegra i normal restauració que anhelem, cal que pugui desplegar-se, moure's i manifestar-se en les mateixes fonts de la vida seva amb tota llibertat.

La nostra tasca ha d'ésser positiva, creadora; més no podem ni començar si abans no treiem del mig tot allò que ens priva el pas...

Finalment, resumeix tots els parlaments, el representant de la Junta Permanent de la Unió Catalanista, el company Serra i Moret.

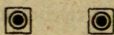
Diu que la nostra acció nacionalista ha de sobresortir per la fortitut i l'austeritat amb que sigui portada i per la forma pràctica que doni a la seva essència. Així podrà fàcilment suprimir els obstacles que s'oposin a la marxa triomfal de la raça catalana vers l'ideal progressiu i llibertador que encarna avui la ideologia nacionalista.

Recomana que donem un valor pràctic a les nostres accions: a Catalunya, molts no comprenen la idealitat catalanista, i, no obstant, ens aju-

den sempre, perquè frueixen el bé, la sensibilitat de les nostres idees.

L'acció continua: res hi ha més pràctic, i nosaltres l'hem de seguir en la nostra magna croada. Som nosaltres responsables de la llibertat de Catalunya, i hem de treballar en tots sentits per que tothom senti el concepte de les nostres paraules. Les grans entitats econòmiques podran fer trontollar el món moltes vegades; però els grans moviments humans naixeran sempre del fons de les societats.

Amb forts aplaudiments i un espontani esclat de *Segadors* acabà l'acte.

Els Jòcs Florals

DIUMENGE passat se celebrà al Palau de la Música Catalana, la festa anyal dedicada a les lletres patries. Una gran concurrència, on hi abundaven les bellíssimes damiseles, omplenava per complert la sala d'audicions de l'Orfeó Català.

El secretari, en Fèlix Escalas, llegí la seva memoria en la que detalla la gestió del Jurat. Seguidament el mateix secretari obrí la plica corresponent a la Flor Natural, resultant-ne guanyador en Fidel Riu i Dalmau, el que, acompanyat d'en Verdguer i Callis i l'Enric de Fuentes, anà a buscar a la senyoreta Maria de la Concepció Iglesias i d'Abadal, que fou proclamada reina de la Festa, ocupant el tron en mig de grans aplaudiments i als acords d'una marxa solemne.

El poeta premiat, en Fidel Riu i Dalmau, llegí la seva poesia, que porta per títol, «De la vida al camp».

Els accésits els guanyaren en Girona i Cuyàs, per la seva poesia «El retorn de l'hereu qui és anat món enllà», i en Josep M.ª de Munner, per la seva poesia «Bacus Plorant». L'«Englantina» no fou adjudicada, guanyant la «Viola» en Rafel Folch i Capdevila, per la seva poesia «El temple devastat». Els accésits els guanyaren, el primer, mossén Antoni Navarro, per la poesia «Amor vianant», i el segon, l'Avel·lí Doria, per la poesia «Meditació».

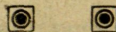
Els premis extraordinaris els guanyaren:

La Copa artística, l'Eduard Girbal Jaume. L'accésit el guanyà en Miquel Roger i Crosa. I el premi del Consistori dels Jòcs Florals, en Marià Manén i Sisa. El premi Fastenrath fou adjudicat a en Miquel dels Sants Oliver.

El discurs del President, en Joan Alcover, que no pogué venir de Mallorca, fou llegit per en Lluís Maria Vidal. Aquests discurs, escrit d'una manera acuradíssima, fou repetidament aplaudit. El discurs de gracies estigué confiat a mossén Casaponce, que estigué brillantíssim.

El públic, a l'acabament de la festa, entonà el nostre himne nacional *Els Segadors*, mentre pausadament anava desembarçant-se la sala.

A la sortida, la joventut entusiasta continuà cantant *Els Segadors* i victorejant a la Patria, i així acabaren els Jòcs Florals d'enguany.

L'actuació obrera

LA Junta de la Unió Obrera de Cerrallers d'Obres, posa en coneixement dels seus associats i de totes les entitats obreres, que ha trelladat el seu domicili social al carrer de la Universitat, 83, interior. (Cafè del Jardí).

La Societat de mariners i fogainers, La Naval, acordà donar un vot de confiança a la Junta perquè aquesta recabi d'algunes cases navieres l'abonament de les hores extraordinàries de treball de càrrega i descàrrega, com també les maniobres a bordo, a raó d'una pesseta per hora, i deu pessetes d'augment en els jornals.

NOVES

LA Joventut Catalanista, Els Nets dels Almogàvers, d'acord amb el C. D. del Casal Nacionalista Martinenç, portà a cap, el passat diumenge, dia 30 del transcorregut Abril, l'anunciada excursió a Santa Coloma de Cervelló. Aquesta fou un èxit esplendent que deixà entusiasmat a tots els que hi assistiren.

Quan els excursionistes arribaren a Cornellà, va ajuntar-se a la comitiva una nodridíssima representació del Centre Catalanista. L'Avenç, del mentat poble, proseguí l'excursió, que es feu en deu carros cedits per la casa Pafiella, el seu itinerari fins arribar a Santa Coloma, on tots els excursionistes, qual nombre no baixava de 110, es possessionaren en el bosc de cà'n Julià, disposats a passar-hi tot el dia.

Després d'esmorzar, fou visitada la fàbrica Güell, i en havent dinat hi hagué dança i es recitaren escullides poesies patriòtiques pels components de la Joventut, Blai Mor, Josep Solà i Joan García. Aquest darrer, dirigí la paraula al gros nombre de persones que s'havien reunit en l'esmentat bosc, explicant eloqüentment quines eren les aspiracions de la Unió Catalanista. Sigué atentament escoltat i força aplaudit.

Va cloure's la festa entonant-se *Els Segadors* i s'inicià seguidament el retorn a la ciutat, felicitant-se tothom de l'agradable jornada transcorreguda.

La comissió de Foment i Excursions de la Cooperativa Mutual Catalana, ha organitzat per al proper diumenge, dia 21 del corrent, una excursió i forada a la magnífica granja que la Cooperativa La Flor de Maig posseeix a Sardanyola.

L'excursió serà de tot el dia i aquells que vulguin assistir-hi podran dinar al restaurant de la Granja, on es servirà un banquet a 3 pessetes el cobert, o bé, si ho prefereixen, preparar-se ells mateixos el menjar, doncs a la Granja es venen queviures de tota mena a preus reduïts, com també, per la mòdica cuota de deu cèntims per persona, proporcionen els utensilis de guisar, i plats, coberts, etc.

L'esmentada comissió convida a tots els socis de la Mutual i als catalanistes que hi vulguin concórrer, però han d'ésser recomanats per dos socis.

Per a més detalls a l'hostatge de la Mutual Catalana.

Dissabte, dia 6 del corrent, varem assistir a la inauguració de la Sucursal que, per ampliació del negoci de brodats i plegats mecànics, ha establert el nostre amic Jaume Rexachs, al carrer de Consell de Cent, 339 i Rambla Catalunya, 44.

Varem ésser amablement rebuts i obsequiats pel propietari de la mateixa i pel nostre amic Josep Parellada, encarregat de la direcció de la nova casa.

El president del Casal Nacionalista Sagrerenc, nostre company en Ramón Durán, ens comunica que no fou l'entitat de la seva presidència l'organitzadora del sopar en honor de la França, sinó una comissió composta pels senyors Vicens Tort, M. Alcántara i Colomer, Lluís Tjó, Francesc Serra, Antoni Carbonell i el comunicant.

LA NACIÓ

EDICIÓ DEL COMITE DE PREMSA

DE LA UNIO CATALANISTA

ABONAMENT

1 pesseta trimestre :: Estranger: 1'50 pessetes

COMBINACIÓ AMB RENAISSANCE

2'50 pessetes trimestre :: Estranger: 4 pessetes

Imp. Josep Sabadell i C.^a, S. en C.—Mallorca, 257 bis